

Seminarium PTIP „Infrastruktura danych przestrzennych na

Standardy krajowe czy międzynarodowe?

JERZY GAŹDZICKI

GSDI

Do podstawowych spraw organizacyjnych należy (...) znajomość i akceptacja standardów międzynarodowych.

Źródło: *The GSDI Cookbook*, rozdział 6

Autorzy zalecają, aby nie tworzyć własnego standardu. Przyjmij standard metadanych ISO 19115 lub utwórz jego krajowy profil.

Źródło: *The GSDI Cookbook*, rozdział 3

INSPIRE

Dla dokumentowania danych powinny być stosowane następujące standardy:

- ISO/TS 19103 Conceptual schema language,
- ISO 19109 Rules for application schema,
- ISO 19110 Feature cataloguing methodology,
- ISO 19115 Metadata,
- Dublin core metadata standard for information discovery.

Dla transferu informacji geograficznej należy stosować GML (feature data) oraz GeoTiff, HDF-EOS, BIIF ISO 12087-5 lub CEOS (coverage data).

Źródło: *INSPIRE Architecture and Standards Position Paper – Final*

DIGEST

ISO/TC 211 opracowuje zestaw ogólnych (generic) standardów dla informacji geograficznej. Wiele z nich dotyczy całej dziedziny geomatyki. (...) Dążono do tego, aby uczynić standard DIGEST kompatybilnym ze standardami ISO. Zamierza się utworzyć nową wersję standardu DIGEST na podstawie standaryzowanych komponentów ISO. W ten sposób implementacja DIGEST zostanie ułatwiona, ponieważ standardy ISO znajdują szerokie poparcie ze strony przemysłu.

Źródło: *DIGEST*, część 1. wydanie 2.1

Rezolucja uchwalona przez uczestników seminarium PTIP (w ramce na stronie obok) zawiera następujący postulat (nr 7) dotyczący normalizacji w zakresie geoinformacji: Zgodnie z wytycznymi programów INSPIRE i GSDI należy stosować nową generację standardów informacji geograficznej i geomatyki, która uwzględnia wymogi infrastruktur danych przestrzennych. Standardy te są wynikiem prac ISO/TC 211 prowadzonych przy udziale Open GIS Consortium.

Postulat ten jest obecnie szczególnie aktualny w związku z zamierzeniami pilnego opracowywania i wprowadzania w Polsce rodzimych norm, które – dotycząc bezpośrednio tematyki regulowanej standardami międzynarodowymi ISO/TC 211 serii 19100 – mają się różnić od tych standardów w sposób znaczący (Gaździcki i Michalak, 2002).

Zarysowuje się zatem wyraźna sprzeczność pomiędzy opinią określonego środowiska naukowego i technicznego oraz planami komisji problemowej PKN ds. informacji geograficznej, działającej pod egidą GUGiK (Pachelski 2002). Czytelnik, który chciałby wyrobić sobie własną opinię na ten temat, napotka na pewne trudności. Projekty polskich norm nie są łatwo dostępne, a jeśli ktoś do nich dotrze, to przekona się, że klarowność tych projektów – opartych na przestarzałych normach CEN/TC 287 – pozostawia wiele do życzenia. Natomiast uzyskanie standardów ISO/TC 211, dostępnych już w zakresie pokrywającym

tematykę norm CEN/TC 287 i nadal szybko rozszerzanym, może wiązać się z odpowiednimi kosztami.

Dla wypracowania sobie stanowiska w tej sprawie warto zatem skorzystać z opinii liczących się w świecie instytucji, organizacji i gremiów, które mają dorobek w zakresie wprowadzania i stosowania standardów geoinformacyjnych. Nie warto natomiast brać pod uwagę opinii, które mogą być subiektywne z przyczyn czasem bardzo przyziemnych.

Za ważne, reprezentatywne i wiarygodne należy uznać zalecenia i opinie, które znaleźć można w oficjalnych i w pełni aktualnych dokumentach GSDI (Global Spatial Data Infrastructure), INSPIRE (Inicjatywa Komisji Europejskiej, Infrastructure for Spatial Information in Europe) oraz DIGEST (NATO Standardization Agreement) – stosowne fragmenty w ramce obok.

Płynący z tych zaleceń i opinii wniosek ogólny o celowości stosowania w Polsce standardów geoinformacyjnych ISO jest oczywisty. Polska jest przecież członkiem NATO, kandyduje do Unii Europejskiej i coraz aktywniej będzie uczestniczyła w różnorodnych formach współpracy międzynarodowej wiążącej się z geoinformacją. Unikając zaściankowości, starajmy się zatem skorzystać z najnowszych osiągnięć społeczności międzynarodowej w tej dziedzinie. Nie podejmujemy się zadania polegającego na opracowaniu odrębnych norm krajowych, zadania niepotrzebnego, a przy tym trudnego do wykonania w sposób prawidłowy.

Na uwagę zasługuje również to, że działalność standaryzacyjna ISO/TC 211 wspomagana jest w istotny sposób przez Open GIS Consortium – organizację, której znaczenie pod tym względem trudno przecenić. Tworzone przez nią specyfikacje wdrożeniowe stanowią pomost

poziomie europejskim i globalnym", Warszawa, 6 listopada

Uczmy się od innych

Podstawowym celem seminarium zorganizowanego przez Polskie Towarzystwo Informatyki Przemysłowej było zapoznanie krajowego środowiska producentów i użytkowników geoinformacji z problematyką tworzenia infrastruktur danych przestrzennych. Jak zauważył profesor Jerzy Gaździcki (treść referatu wprowadzającego w GEODECIE 11/2002), prace nad nimi – zaawansowane w Stanach Zjednoczonych już w połowie lat 90. – są obecnie intensywnie prowadzone na różnych poziomach na całym świecie. Podczas seminarium prof. Adam Linsenbarth, dr Marek Baranowski, Maria Andrzejewska i dr Janusz Michalak przedstawili zasługujące na szczególną uwagę inicjatywy globalne i europejskie. Powinny być one inspiracją do poważnej dyskusji nt. kierunków rozwoju polskiej infrastruktury geoinformacyjnej. Czas nagle, mamy bowiem w tym zakresie poważne braki (przede wszystkim brak samej infrastruktury!). W spotkaniu (zorganizowanym w dwóch turach), udział wzięło ponad 200 osób, w tym członkowie Zespołu Infrastruktury Geoinformacyjnej, ale także studenci. Po dyskusji uczestnicy przyjęli rezolucję (w ramce obok). Ogłoszono także wyniki konkursu PTIP na geoinformacyjne systemy internetowe (artykuł poniżej).

Katarzyna Pakuła-Kwiecińska

Rezolucja seminarium PTIP

1. Utworzenie infrastruktury geoinformacyjnej w Polsce należy traktować jako przedsięwzięcie niezbędne i realne, które jest uzasadnione rosnącymi potrzebami kraju, koordynacyjnymi działaniami Unii Europejskiej oraz tendencjami światowymi w zakresie informacji przestrzennej. Infrastruktura ta przyczyni się do rozwoju w Polsce społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy.
2. W pracach nad infrastrukturą geoinformacyjną w Polsce należy uwzględniać bogate już doświadczenia zagraniczne, z których wynika potrzeba pilnego ustalenia urzędu odpowiedzialnego za międzyresortową koordynację tych prac, a także ustanowienia rady infrastruktury geoinformacyjnej jako pomocniczego organu prezesa Rady Ministrów. Rada ta powinna powstać na bazie istniejącego Zespołu Infrastruktury Geoinformacyjnej.
3. W nowelizowanej obecnie ustawie *Prawo geodezyjne i kartograficzne* powinny być podane regulacje dotyczące państwowej infrastruktury geoinformacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem zadań i kompetencji służby geodezyjnej i kartograficznej w zakresie tworzenia i funkcjonowania tej infrastruktury.
4. Krajowy system informacji o terenie, który prowadzony jest przez służbę geodezyjną i kartograficzną, stanowi ważną część składową infrastruktury geoinformacyjnej w Polsce, zawierając jej istotne warstwy danych odniesienia.
5. Proces akcesji do Unii Europejskiej wymusza pewne działania, które mogą i powinny

być racjonalnie spożytkowane dla budowy infrastruktury geoinformacyjnej. Dotyczy to zwłaszcza systemu IACS.

6. Strategia budowy infrastruktury geoinformacyjnej powinna przewidywać rozwój etapowy, przy uwzględnieniu realistycznej oceny obecnych środków i istniejącego potencjału, biorąc jednakże pod uwagę stopniowy wzrost możliwości finansowania prac, m.in. z funduszy Unii Europejskiej.

7. Zgodnie z wytycznymi programów INSPIRE i GSDI należy stosować nową generację standardów informacji geograficznej i geomatyki, która uwzględni wymogi infrastruktur danych przestrzennych. Standardy te są wynikiem prac ISO/TC 211 prowadzonych przy udziale Open GIS Consortium.

8. W prowadzonych pracach należy korzystać z dorobku w dziedzinie geoinformacji zgromadzonego w całym kraju, a więc z dorobku resortów, samorządów, ośrodków akademickich i badawczych, sektora prywatnego i organizacji społecznych. Geodezja i kartografia spełnia tu rolę istotną, ale jest to rola polegająca na świadczeniu usług na rzecz użytkowników geoinformacji.

9. Istotą infrastruktury geoinformacyjnej jest partnerska współpraca wszystkich zainteresowanych urzędów i instytucji. Powinny one dążyć z jednej strony do przełamywania barier utrudniających dostęp do geoinformacji, z drugiej zaś – do podnoszenia poziomu świadomości w zakresie geoinformacji oraz upowszechnienia jej stosowania w szerokich kręgach społeczeństwa. ■

między standardami ISO/TC 211 i ich praktycznymi zastosowaniami. Przyjęcie tych standardów wpłynie zatem pozytywnie na transfer do Polski nowoczesnych technologii geoinformacyjnych.

Profesor Jerzy Gaździcki jest przewodniczącym Polskiego Towarzystwa Informatyki Przemysłowej. Artykuł niniejszy dostępny jest również w angielskiej wersji językowej i został zamieszczony razem z materiałami seminarium na stronie PTIP: www.gridw.pl/ptip/html/10.html

Literatura

Gaździcki J., Michalak J., 2002, *Normalizacja w polskiej geomatyce: kierunki działań. Nie wyważajmy otwartych drzwi*, GEODETA 9/2002;

Pachelski W., 2002, *Działalność normalizacyjna w dziedzinie informacji geograficznej, cz.I. Logiczna konieczność*, GEODETA 11/2002.

Konkurs PTIP na geoinformacyjne systemy internetowe

Co z tego, że coraz powszechniejsze wykorzystanie internetu stworzyło zupełnie nowe możliwości w zakresie gromadzenia i udostępniania informacji przestrzennej, skoro na konkurs PTIP na geoinformacyjne systemy internetowe napłynęły tylko dwa (!) zgłoszenia. Na szczęście w obydwu zaproponowano dojrzałe rozwiązania.

Komisja konkursowa w składzie: Roman Jankowski, Krystyna Lady-Drużycska i prof. Maria Szacherska (przewodnicząca) przyznała dwie równorzędne nagrody za: ■ opracowanie aplikacji internetowej Łódzki System Informacji o Terenie zgłoszone przez Miejski Ośrodek Dokumenta-

cji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi (www.modgik.lodz.pl/mapa/lcip.htm);

■ opracowanie wortalu *Internetowe Mapy Miast w Polsce* zgłoszone przez firmę Neokart (www.neokart.pl).

Przy ich ocenie komisja wzięła pod uwagę informacje podane w nadesłanej dokumen-